

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcu **V. D.**, bývajúceho v H., C., Česká republika, proti žalovanej **R. D.**, bývajúcej v H., zastúpenej JUDr. J. K., advokátkou so sídlom v S., **o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva**, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 12 C 16/1996, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 15. júna 2006 sp. zn. 9 Co 20/2006

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trnave z 15. júna 2006 sp. zn. 9 Co 20/2006 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Senica rozsudkom z 30. novembra 2005 č.k. 12 C 16/1996-214 určil, že do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov patria veci uvedené pod položkami 1 až 39 s tým, že do vlastníctva žalobcu prikázal veci uvedené pod položkami 2 až 12 a do vlastníctva žalovanej veci uvedené pod položkou 1, 13 až 39. Uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 215 828 Sk do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Uložil žalobcovi zaplatiť súdny poplatok z predmetu konania vo výške 11 774 Sk a trovy štátu vo výške 6 476,50 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet prvostupňového súdu. Mal za preukázané, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo právoplatne 16.2.1995. Zo spisu sp. zn. 7 C 214/96 zistil, že rozsudkom zo dňa 25.2.1998 bolo zrušené právo spoločného nájmu účastníkov

k trojizbovému družstevnému bytu nachádzajúcemu sa v H. na 4. poschodí číslo bytu 9 s tým, že ďalšou nájomníčkou bytu a členkou družstva bola súdom určená žalovaná. Žalobcovi nebolo priznané právo na bytovú náhradu. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 13.1.1999. Napokon prvostupňový súd uviedol, že do BSM účastníkov patrí aj všeobecná hodnota bytu tak, ako je špecifikovaná v položke 1 výroku rozsudku s tým, že táto všeobecná hodnota bola určená vo výške 560 670 Sk v súlade so znaleckým posudkom vypracovaným Ing. P. P..

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trnave rozsudkom z 15. júna 2006 sp. zn. 9 Co 20/2006 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že pod bodom č. 1 patrí do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov zostatková hodnota členského podielu bytu č. 9 nachádzajúceho sa v H. v dome č. X. sídlisko S., ktorý pozostáva z troch izieb, kuchyne a príslušenstva vo výške 560 670 Sk a vo zvyšku rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Uložil súdu prvého stupňa rozhodnúť o trovách konania. Uviedol, že v konaní pred okresným súdom sp. zn. 7 C 214/96 bolo predmetom rozhodovania zrušenie práva spoločného nájmu účastníkov k bytu, ktoré bolo prisúdené žalovanej, čím sa zároveň stala členkou družstva. Preto jej má patriť členský podiel k tomuto bytu a žalobcovi patrí právo z jeho vyporiadania. Súd prvého stupňa nesprávne pod bodom 1 rozsudku uviedol ako vec patriacu do BSM účastníkov všeobecnú hodnotu bytu č. 9. Keďže účastníci nenadobudli byt do osobného vlastníctva, do ich BSM patrí len zostatková hodnota členského podielu k príslušnému bytu, ktorá s poukazom na znalecký posudok Ing. P. a jeho doplnenie vyžiadané v rámci tohto konania odvolacím súdom je 560 670 Sk. Hodnota, za ktorú bolo možné v čase rozvodu predať zostatkovú hodnotu členského podielu príslušného bytu stanovil v tejto výške znalec v znaleckom posudku. S poukazom na tieto skutočnosti zmenil určené označenie veci uvedené pod bodom č. 1 v napadnutom rozsudku tak, že do BSM účastníkov patrí zostatková hodnota členského podielu k spornému bytu v hodnote 560 670 Sk, pričom táto zmena nemala vplyv na ďalšie časti tohto rozsudku.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu žalovaná napadla dovolaním, ktoré odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. Namietala nesprávne právne posúdenie veci, ako aj inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedla, že správne súd rozhodol, že do BSM patrí zostatková hodnota členského podielu ale namietala výšku, ktorú určil znalec Ing. P. P. vo svojom znaleckom posudku č. X.. V konaní na prvom stupni namietala výšku ceny určenú znalcom a preto voči rozsudku

Okresného súdu Senica podala odvolanie čo do výšky zostatkovej hodnoty členského podielu. Prvostupňový súd ustanovil znalca, aby určil všeobecnú cenu bytu č. 9 v dome č. X. na sídlisku S. v katastrálnom území mesta H. s tým, že ide o cenu za ktorú by bolo možné v danom mieste a čase nadobudnúť alebo predať členské práva a povinnosti spojené s užívaním bytu č. 9 ku dňu ocenenia. Súd uložil znalcovi nesprávnu úlohu, keďže znalec mal určiť v zmysle judikátu č. 40/2002 všeobecnú cenu členského podielu v bytovom družstve za ktorý je možné v danom mieste a čase nadobudnúť členské práva a povinnosti k bytu porovnateľnej veľkosti polohy, vybavenia, veku a pod., teda pri určení všeobecnej ceny mal znalec určiť cenu s porovnaním už zrealizovanými predajmi a kúpami členských podielov podobných bytov v danom mieste a v čase zrušenia BSM teda ku dňu právoplatnosti rozvodového rozsudku 16.2.1995. Prvostupňový súd neodstránil toto pochybenie pričom odvolací súd sa snažil túto vadu konvalidovať výsluchom znalca, ktorý sa vyjadril v odvolacom konaní, že cena ním vyčíslená je hodnota, za ktorú bolo možné v čase rozvodu byt predať a táto je totožná so všeobecnou cenou členského podielu. V čase zániku BSM sa podobné byty nepredávali za tak vysokú cenu a teda súdy vážne pochybili keď sa nevysporiadali s jej námietkami. Žiadala zrušiť rozsudok odvolacieho ako aj prvostupňového súdu a tomuto vec vrátiť na ďalšie konanie a zároveň odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že plne súhlasí so znaleckým posudkom i rozsudkami prvostupňového ako aj odvolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami

uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmal dovolací súd, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je takouto vadou ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka žiadnu z týchto väd nenamietala a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. preto nie je daný.

Inou vadou konania na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vada tejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľka namietala, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo existovalo ku dňu jeho zániku. Pri zisťovaní ceny vecí, ktoré tvoria predmet tohto spoluvlastníctva platí zásada, že treba vychádzať z tej ceny, ktoré majú veci v čase vyporiadania. Inak by bol jeden z manželov nepomerne zvýhodnený alebo

znevýhodnený oproti druhému, pretože vychádzaním z ceny vecí v čase zániku bezpodielového spoluvlastníctva by sa v podstate potieral trhovú systém. Okrem vecí v bezpodielovom spoluvlastníctve, predmetom vypořádania sú aj iné majetkové hodnoty, pokiaľ boli nadobudnuté za trvania manželstva. Medzi takéto majetkové hodnoty patrí aj členský podiel v bytovom družstve. Do vypořádania bezpodielového spoluvlastníctva treba teda zahrnúť aj členský podiel v jeho zostatkovej hodnote.

Trhová cena vecí či práva je ekvivalent, za ktorý možno získať vec či právo rovnakej kvality a kvantity do svojej dispozície, lebo predstavuje hodnotu, v ktorej sa ponuka a dopyt stretnú. Členstvo v bytovom družstve na rozdiel od iných typov družstiev, má konkrétny obsah v tom zmysle, že práva a povinnosti člena sú spojené s jednotlivým presne špecifikovaným bytom. Pokiaľ sa potom členské práva a povinnosti prevádzajú (alebo prechádzajú) prevádza sa (prechádza) vo svojej podstate právo dispozície ku konkrétnemu bytu, ktorý však zostáva vo vlastníctve družstva, voči ktorému má i nový člen povinnosti. Vzhľadom na to, možno za trhovú cenu členského podielu v bytovom družstve pokladať cenu za ktorú je možné v konkrétnom čase a mieste nadobudnúť členské práva a povinnosti k bytu v porovnateľnej veľkosti, vybavenia, polohy a pod. Preto v týchto prípadoch overenie hodnoty členského podielu podľa tzv. účtovnej zostatkovej hodnoty vôbec neprichádza do úvahy. Aj zo všeobecne známej skutočnosti je zrejmé, že táto tzv. trhovú hodnotu značne prevyšuje zostatkovú hodnotu členského podielu zisteného podľa účtovníctva družstva.

V prejednávanej veci znalec Ing. P. P. v rámci prvostupňového konania vyhotovil znalecký posudok 24.7.2004, v ktorom určil všeobecnú hodnotu bytu metódou polohovej diferenciácie v sume 560 670 Sk. Na výzvu odvolacieho súdu znalec uviedol, že všeobecná hodnota bytu ním vyčíslená v tomto znaleckom posudku je hodnota, za ktorú bolo možné v čase rozvodu byt predáť, a táto je totožná so všeobecnou cenou členského podielu v OSBD S.. Odvolací súd sa stotožnil s hodnotou členského podielu k predmetnému bytu v sume 560 670 Sk tak ako ju určil znalec ku dňu rozvodu manželstva v rozpore so zásadou, že pri zisťovaní ceny hodnoty členského podielu v bytovom družstve, ktorá tvorí predmet tohto spoluvlastníctva treba vychádzať z tej ceny, ktorú tento členský podiel má v čase vypořádania. Inak by bol jeden z manželov nepomerne zvýhodnený alebo znevýhodnený oproti druhému, pretože vychádzaním z ceny členského podielu v bytovom družstve v čase zániku bezpodielového spoluvlastníctva (ku dňu rozvodu) by sa v podstate potieral trhovú systém.

Keďže odvolací súd sa pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov predmetom ktorého okrem iného bola hodnota členského podielu v bytovom družstve spravoval nesprávnym právnym názorom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) preto jeho rozsudok nie je vecne správny. Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: